

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 7 Sayı: 31 Volume: 7 Issue: 31

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

SAMET BEHRENGİ'NİN KİTAPLARIYLA KURGULANAN YARATICI DRAMA ETKİNLİKLERİNİN ÖĞRENCİLERİN YAZMA BECERİSİ VE TUTUMLARINA ETKİSİ

THE EFFECTS OF CREATIVE DRAMA ACTIVITIES CONSTRUCTED WITH SAMED BEHRENGI BOOKS ON THE WRITING SKILLS AND ATTITUDES OF STUDENTS

Güneş ERKAN*

Murtaza AYKAÇ**

Öz

Samed Behrengi kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerisine etkisini ortaya koymak bu araştırmanın genel amacını oluşturmaktadır. Araştırma, ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel modelde gerçekleştirilmiştir. Araştırma, 2013- 2014 Öğretim Yılı Güz Dönemi'nde Mersin ili Tarsus ilçesi Saime Özçürümez İlkokulu 3. Sınıfında öğrenim gören deney grubunda 23, kontrol grubunda 21 öğrenci olmak üzere toplam 44 öğrenci ile yürütülmüştür. Öğrencilerin yazma becerilerine ait nicel veriler Sever (2004) tarafından geliştirilen "Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği" ve Kırmızı'nın (2009) geliştirdiği "Yazı Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği" ile toplanmıştır. Ölçme araçları deney ve kontrol grubunda yapılan çalışmalarda hem ön test hem de son test olarak kullanılmıştır. Elde edilen nicel veriler SPSS programında çözümlenmiştir. Araştırma verilerinden elde edilen bulgulara göre, deney grubunda uygulanan Samet Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin, kontrol grubunda düz anlatım yoluyla uygulanan etkinliklere göre öğrencilerin hem yazma becerilerini hem de yazmaya yönelik tutumlarını istatistiksel olarak anlamlı derecede arttırdığı görülmüştür. Araştırma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde, Türkçenin değerlerini ve inceliklerini öğretmede en temel araçlarından biri olan yazınsal metinlerin ve öğrencilerin derse etkin olarak katılmasını sağlayan yaratıcı drama yönteminin, öğrencilerin yazma becerileri ve yazmaya yönelik tutumlarını geliştirdiği görülmektedir. Bu sonuçlara dayalı olarak yaratıcı dramanın yöntem olarak kullanılması ile ilgili bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretimi, Samet Behrengi, Yaratıcı Drama, Yazma Becerisi.

Abstract

The general purpose of this study is to reveal the effect of creative drama activities constructed with Samed Behrengi books on the writing skills of students. The quasi-experimental model with pre-test post-test control group is used in this study. The study is executed with was totally 44 students with 23 students in experimental group and 21 students in control group, who are in the third class students of Saime Özçürümez Primary School in Tarsus, Mersin under the Fall Semester 2013-2014. The quantitative data for the writing skills of students are obtained by "The composition evaluation scale" developed by Sever (2004) and "The attitude scale related to writing activities" developed by Kırmızı (2009). The measurement technique of the researches in the experimental and the control group is used as both pre-test and post-test. The obtained quantitative data is analyzed with SPSS program. According to the findings from research data, it is seen that both writing skills and the writing attitudes of students significantly increase in statistical manner when the creative drama activities constructed with Samed Behrengi books applied to the experimental group compared to the activities with plain text applied to control group students. After having the study result evaluated, it is observed that the literary text, one of the main method of teaching the values and niceties of Turkish language, and creative drama method making the students actively participated to the lessons develops the writing skills and the writing attitudes of the students. Based on these results, various proposal has been presented to use of creative drama as a method.

Key words: Turkish Teaching, Samet Behrengi, Creative Drama, Writing Skill.

* Saime Özçürümez İlköğretim Okulunda Sınıf Öğretmeni.

** Yrd. Doç. Dr., Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü.

Giriş

Bilgi çağını yaşayan dünyamızda birey ve toplum geleceği, bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretme becerilerine bağlı bulunmaktadır. Bu becerilerin kazanılması ve yaşam boyu sürdürülmesi çağdaş bir eğitimi gerektirmektedir. Bu süreçte uygulanan eğitim yaklaşımları ve programları büyük önem taşımaktadır. Günümüzdeki gelişmeler eğitimin her alanını etkilemekte ve eğitim yaklaşımlarında köklü değişikliklere neden olmaktadır. Geleneksel eğitim yaklaşımlarının yetersiz kaldığı bilgi ve teknoloji çağında, yapılandırmacı yaklaşım, çoklu zekâ, öğrenci merkezli eğitim ve beyin temelli öğrenme gibi yaklaşımları ön plana çıkmaktadır. Bu yaklaşımlarla eğitim sürecinde öğrencinin davranışını değiştirmek yerine dil ve zihinsel becerilerini geliştirmeye ağırlık verilmektedir (MEB, 2009).

Öğrencilerin, öğrenim çevresindeki ve günlük yaşamlarındaki başarısı, anlama ve anlatma becerilerini yetkinlikle kullanmasına bağlıdır. Düşünceleri, duyguları, tasarıları, istekleri doğru aktarabilmek geniş bir söz dağarcığına ve dil birikimine sahip olmayı gerektirir. Bu beceriyi kazanamamış bireylerin çevresiyle gerçek anlamda bir iletişim kurması olanaksızdır (Adalı, 2009). Çocuklar, anadilini ailesi ve yakın çevresindeki insanların konuşmalarına öykünerek edinir ve okul çağına geldiğinde örgün ve programlı bir eğitimle anlama ve anlatma becerilerini geliştirebilirler.

Zorunlu eğitim sürecinin en önemli unsurlarından biri olan anadil eğitiminin amacı, öğrencilere dinlediğini ve okuduğunu anlayabilme ve anladığını sözlü ve yazılı olarak ifade edebilme gibi temel dilsel becerileri kazandırmaktır (Kartal ve Çağlar Özteke, 2010). İlkokul birinci sınıfta eğitim-öğretim gören çocuğun, kendini ifade etmesi ve yazma becerilerinin geliştirilmesinde Türkçe dersinin önemli bir yeri olduğu söylenebilir.

Yazmak, duyduklarımızı, düşündüklerimizi, tasarladıklarımızı, görüp yaşadıklarımızı yazı ile anlatmaktır. Ayrıca konuşma gibi, başkalarıyla iletişim kurmanın, kendimizi anlatmanın bir yoludur (Sever, 2004). Yazma becerisi yazı yazmakla öğrenilir. Yazma eğitiminin temel ilkesi yazdırmaktır. Dört temel dil becerisinin son halkası olan yazma becerisini bir düşünce süreci olarak algılamak ve bilmek gerekmektedir (Demirel ve Şahinel, 2006)

Türkçe öğretiminde, bireyler dilsel becerilerini geliştirebilir. Duygu ve düşüncelerini doğru ifade edebilir. Amacını düzgün olarak yazıya dökebilir. Özellikle dilsel becerilerden yazma becerisi doğuştan getirilen bir yetenek değil, doğrudan doğruya eğitimle

elde edilen bir beceridir. Bu beceri uygun ortamlarda, uygulama ve denemelerle geliştirilebilir (Kavcar, 1983). Türkçe öğretiminde, öğrencilerin yazma becerisinin doğru ve etkili olması bu alanda verilecek eğitimle doğrudan orantılıdır. Yazma becerisi doğuştan getirilen bir yetenek değildir. Ancak bu becerinin geliştirilmesi için eğitim çalışmaları ve uygulamalar yapmak önemlidir.

İlkokul dönemi çocuğun yazmayı öğrenmesinde ve geliştirmesinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu dönemde yapılacak çalışmalar öğrencinin mekanik olarak yazmayı öğrenmesinin yanında yazmayı bir alışkanlık haline getirmesine ve yazmaya karşı olumlu tutum geliştirmesine yönelik olmalıdır. İlköğretim (1 - 5. sınıflar) Türkçe öğretim programında öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek için önce zihinsel hazırlık yaptırılması gerektiği vurgulanmaktadır. Yani diğer dil becerilerinde olduğu gibi yazma becerisinin geliştirilmesinde de yazma öncesi, yazma sırası ve yazma sonrası etkinlikler ardışık olarak gerçekleştirilir. Bu çerçevede yazmaya hazırlık, yazma amacını belirleme, amaca uygun yöntem seçme, konuyu sınırlandırma, dikkatini yoğunlaştırma ve kurallara uygun yazma üzerinde durulmaktadır. Bu amaçla düşüncelerini mantıksal bütünlük içinde yazma, farklı düşünmeye yönlendiren ifadeleri kullanma, karşılaştırma yapma, sebep-sonuç ilişkisi kurma, sınıflama, değerlendirme, özetleme gibi anlamayı ve zihinsel becerileri geliştirici çalışmalara yer verilmektedir (MEB, 2009).

Bununla birlikte, "yazım", "noktalama", "sözcük bilgisi", "cümle bilgisi" ve "doğru söyleyiş" gibi dilbilgisi çalışmaları ile desteklenen okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerileri, öğrencilerin anadilinin etkinlik alanları arasında yaşamsal bir öneme sahiptir. Ancak, ülkemizde bu becerilerin yeterince geliştirilemediği yaşamın her alanında karşımıza çıkan bir gerçektir. Bunun en önemli nedenlerinden birisi, ilköğretimden başlayarak çocuklarda dil bilinci ve duyarlılığının oluşmasını sağlayacak, dilin tüm olanaklarını yansıtan yazınsal metinlere ve bunları anlamaya dönük etkinliklere anadili öğretiminde yeterince yer verilmeyişi olmaktadır. Bu durumla ilgili olarak, Aslan (2007)'da yazınsal çocuk kitaplarının Türkçe derslerinde temel bir araç olarak kullanılabilirliğini ve bu sayede okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerileri ile ilgili sorunların giderilebileceğini belirtmektedir

Öğrencilerin duygu, düşünce, izlenim, tasarı ve yaşadıklarını doğru ve etkili bir biçimde anlatabilme

yeteneğini kazanmaları, Türkçe dersinde verilen beceri geliştirme eğitimine bağlıdır. Bu bağlamda Türkçe öğretmenlerinin, öğrencilere neyi, nasıl yazacakları konusunda bilgi vermeleri ve verilen bilgilerin uygulama çalışmalarıyla beceriye dönüşmesini sağlamaları gerekmektedir. Öğrencilerin konu seçiminden kontrol ve düzeltmeye kadar yazma sürecini içselleştirmiş olmaları, üretken, yaratıcı ve etkili bir yazma becerisi kazanabilmeleri için oldukça önemlidir (Göçer, 2010).

Yaratıcı yazma becerisinin kazanılabilmesi, okuduğunu anlayıp ifade edebilmesi ile doğrudan ilgilidir. İlk okuma yazma çalışmalarının tamamlandığı birçok öğrencide, akademik yaşamı boyunca yaşadığı en büyük sıkıntının okuduğunu anlayamama, dolayısıyla yorumlayamama ve düşüncelerini yazınsal olarak da ifade edememe olduğu görülmektedir ki, öğrencilerin anlama ve anlatmayı kolaylaştırmaya yönelik önemli bir yardımcı çalışma alanı dilbilgisidir. Dilbilgisi çalışmalarında temel anlayış bilgiyi öğretmek, kuralı belletmek ya da ezberletmek değil, gösterme ve uygulamalarla öğrencilere kuralı sezdirmek, onların kurala ulaşmaları için uygun eğitim ortamını sağlamak olmalıdır (Sever, Kaya ve Aslan, 2011). Bu anlayış ile yapılan çalışmalarla ilk okuma yazma çalışmaları, okuduğunu anlama ve yorumlama etkinlikleri ile desteklenmiş olacaktır.

İlkokul Türkçe dersi programında kazanımlar dinleme, konuşma, okuma, yazma beceri alanlarının geliştirilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Bununla beraber, hazırlanan ders kitapları ve öğretmen kılavuz kitaplarındaki etkinliklerin belli kalıpların dışına çıkmadığı, öğrencinin ve öğretmenin yaratıcılığını kısıtladığı görülmektedir. Sever, Kaya, Aslan (2011)' a göre Türkçe öğretiminde genellikle ders kitabına bağlı bir öğretim anlayışı, öğrencileri ders kitabına seçilen metinlerle sınırlamakta ve dersin yalnızca basılı bir araçla sürdürülmesine neden olmaktadır. Bu nedenle Türkçe öğretiminde, tek kaynaklı uygulamalar yerine, çok uyaranlı eğitim ortamları yaratılmalıdır.

Türkçe dersinde yazma becerisinin geliştirilmesi konusunda, yöntem boyutunun öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmekte yetersiz kaldığı anlaşılmaktadır. Geleneksel yöntemler ile yaratıcı yazma becerisinin geliştirilmesi zordur. Bununla beraber yalnız yöntem boyutunun ele alınması, yazma becerisinin gelişmemesi sorununun açıklanmasında yeterli değildir. İlköğretim çağındaki çocukluktan yetişkinlik evresindeki bireylere kadar, yazma becerisinin gelişmemesindeki en önemli etkenlerden biri de, yazmaya yönelik olumlu tutumun gelişip gelişmemesidir. Bireyler yazma becerisi konusunda kendini çoğu kez yetersiz bulmakta, bu yetersizlik algısı

da yazmaya karşı olumsuz tutum gelişmesine neden olmaktadır.

Susar Kırmızı (2009)'ya göre yazma başarısını etkileyen birçok etken bulunmaktadır. Öğrencinin yazmaya yönelik isteğinin güçlendirilmesi yalnızca sınıf içinde kullanılan yöntemle açıklanamaz. Yazmaya yönelik olumlu bir isteğe sahip olmak aynı zamanda yazmaya yönelik olumlu bir tutumu da gerektirmektedir.

Yazılı anlatım becerisinin gelişmesinde ve yazmaya yönelik olumlu bir tutum geliştirilmesi açısından çocuk edebiyatı, çocuklardaki hayal gücünü desteklemesi açısından son derece önemlidir. İlk çocukluk döneminde dinlenen masallar ile ilköğretim çağında okunulan hikâye, roman tarzındaki çocuk edebiyatı eserleri çocuklardaki dilsel ve duygusal gelişimi beslemektedir.

Aykaç (2011)'a göre, çocuğun dilsel becerilerini geliştirmede çocuk edebiyatı önemli rol oynamaktadır. Çocuk edebiyatı, çocuklarda estetik duyguyu harekete geçirmekte, çocuğun ufkunu genişletmekte ve düş gücünü zenginleştirmektedir.

Çocuk edebiyatının öncelikli sorumluluğu, çocukların duygu ve düşünce evrenini genişletmek, onlara dilin ve çizginin olanaklarıyla yaşam ve insan gerçekliğini tanıtmaktır (Sever, 2012).

Çocuk edebiyatı, Dilidüzgün (2008)'e göre, çocuğun gelişim özelliklerini gözden yitirmeden ve edebiyat niteliklerinden ödün vermeden çocuğa görelilik ve çocuk gerçekliği ilkelerinden hareket ederek konularını onun doğal ve güncel çevresinden seçen ve çocuğun kendi dünyasına çok açılı bir anlayışla bakabilmesini sağlayan, ona bilinçli bir okuma alışkanlığı kazandırmayı öngören bir edebiyattır.

Çocuk edebiyatı, masalsı süreçler ile kurgulanan bir yazın türü olmakla beraber, hayata hazırlayıcı nitelikte taşınmalıdır. Ertan (2011)' e göre, Samed Behrengî çocuk edebiyatı alanında, bu bağlamda verdiği eserlerle önemli bir yer tutmaktadır.

Samed-i Behrengî'nin hikâyelerinin çoğu masal tarzında yazılmıştır. Çünkü masal tarzında bir anlatım şekli ile gerçekleri dolaylı yoldan okuyucuya göstermek istemiştir. Hayal ürünü olan olaylar içinde hayatın gerçeklerini okuyucuya aktaran Samed-i Behrengî hikâyelerini çoğunlukla Çehov tarzında yazmıştır. Behrengî'nin eserlerinin bütün kahramanları, mevcut durumu olumsuzlayarak yürürlükteki hayattan farklı bir hayat arayışına yönelmektedirler. Cesaretin önemine vurgu yapan Behrengî, yeniliğe açık olunması gerektiği mesajını, balığın hep aynı şeyleri yapmaktan sıkılıp tüm tehlikeleri göze alarak denize ulaşma çabası ile göstermiştir.

Samed-i Behrengî uzun uzun karakter analizi de yapmamıştır. Her okuyucunun kendi kahramanını zihninde canlandırmasını istemiştir. Kahramanların ruhsal tasvirlerine de yer verilmemiştir. Fakat okuyucu olayın akışı içinde karakterler hakkında yorum yapabilmektedir. Okuyucuya aktarılması gerekenin konu olduğuna inanan Samed-i Behrengî, bu bakımdan kişi ve mekân tasvirlerine fazla değinmemiştir (Ertan, 2011).

Behrengî'nin, masallarında, her okuyucunun kendi kahramanını zihninde canlandırmasını istemesi, yani, okuyucunun yaratıcılığını ön plana çıkarması yaratıcı dramının amaçları ile birebir örtüşmektedir. Bu örtüşmede, bu çalışmanın konusu olan yaratıcı yazma sürecinde, yaratıcı drama yöntemine dayalı etkinliklerin Behrengî masalları ile çerçeveslendirilmesini anlamlı kılmaktadır. Yani diyebiliriz ki, öğrencilerin yazınsal becerilerinin geliştirilmesinde etkili bir yöntem olacağı düşünülen ve bu araştırmada etkisi sınanacak olan yaratıcı drama yönteminin etkinliklerinin, Behrengî'nin yaratıcı düşüncüyü destekleyen metinleri ile şekillendirilmesi öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerinin gelişmesine belki de gizil bir katkı sağlayacaktır.

Türkçe öğretiminin başlıca araçlarından biri olan çocuk edebiyatının seçkin örneklerinden, öğretim etkinliklerinde yararlanılması, çocuğun anadilini öğrenebilmesi ve gelişim süreci içinde güvenle kullanabilmesi için zengin bir yaşantı geçirme olanağı yarattığı gibi aynı zamanda zihinsel yeteneğinin gelişmesini sağlar (Aşılıoğlu, 2000).

Çocuk edebiyatı metinleri, Türkçe öğretiminin vazgeçilmez araçlarındandır. Çocuk, dilinin sözvarlığını, özelliklerini, inceliklerini özgün birer bağlam olan bu metinlerde görerek kullanmayı öğrenebilir. Çocuğun her yönüyle nitelikli kitaplarla sık sık buluşması, anadilini yetkinleştirmesine yardımcı olabilmektedir. Anadilini yetkinleştiren çocuk ise kendisini daha iyi anlatabilir ve çevresindekilerle daha sağlıklı ilişkiler kurabilir (Aslan, 2007). Ancak bu metinlerin öğrenciler üzerinde etkili olabilmesi için metinlerin aktif yöntemleri ile birlikte verilmesi gerekir.

Öğrenme-öğretme sürecinde öğrencinin katılımına olanak sağlamayan öğretmen merkezli yöntemlerle de öğrencilerin çocuk edebiyatı metinlerine ilgi duyması mümkün olmamaktadır. Ayrıca öğrenciler öğrenme sürecine etkin olarak katılmadığı için onların çocuk edebiyatı metinlerini içselleştirmesi, oluşturması, yaratıcılığını kullanması, şiirler yazması, öykü oluşturması beklenen düzeyde gerçekleşmemektedir (Aykaç, 2011).

Türkçe öğretiminde geleneksel uygulamalar yerine, çağdaş öğretim yaklaşımları, yöntem ve tekniklerinden

yararlanılması gerekir. Bu bakımdan “dinleme, okuma, konuşma, yazma becerileri ve dilbilgisi konu alanına ilişkin davranışlar kazandırmayı amaçlayan bir öğretimin, doğasına uygun çeşitli yöntem ve teknikleri kullanması gerekir. Türkçe öğretiminde, birden çok yöntem, teknik ve öğretim anlayışının olanaklarından yararlanılarak ‘bütünleştirilmiş bir öğrenme öğretme yaklaşımına ulaşılmalıdır.” (Sever, Kaya ve Aslan, 2011).

Kavcar’a (1999) göre, anadili eğitiminde izlenecek yol, baktırarak değil, yaptırarak eğitim olmalıdır. Tek bir yöntemle bağlı kalmak yerine, yöntem zenginliği olmalıdır. Çebi’ye (1996) göre, Türkçe öğretiminde, çocukların dinleme, konuşma, okuma ve yazma gibi dilsel becerilerinin geliştirilmesi yaratıcı drama yöntemi ile gerçekleştirilebilir.

Eğitim-öğretim sürecinde yaratıcı drama, programda belirtilen yazma becerilerinin geliştirilmesinde yaparak – yaşayarak öğrenmeye olanak sağlayabilecek etkili bir yöntem olabilir.

Yaratıcı drama, doğaçlama, rol oynama vb. tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanılarak, bir grup çalışması içinde, bireylerin bir yaşantıyı, bir olayı, bir fikri, kimi zaman bir soyut kavramı ya da bir davranışı, eski bilişsel örüntülerin yeniden düzenlenmesi yoluyla ve gözlem, deneyim, duygu ve yaşantıların gözden geçirildiği “oyunsu” süreçlerde anlamlandırılması, canlandırılmasıdır (San, 2002).

Eğitimde drama güçlü bir öğretim aracıdır. Bunun yanında öğrencinin kendine dönmesini, kendini değerlendirmesini ve dramatik sorunlara yönelik geçerli çözümler üretmesini sağlar, onu bu açığa yönlendirir. Pek çok öğrenme biçiminde bulunan bilişsel, duyuşsal, sosyal ve devinişsel beceriler drama da katılım yolu ile elde edilir (Adıgüzel, 2012).

Öğrenme süreci için bu kadar etkili olan yaratıcı drama yönteminin çocuk edebiyatı metinlerinden yararlanılması ile öğrencilerin anlama, anlatma, iletişim ve kendini ifade etme üzerinde etkili olabileceği düşünülmektedir. Yaratıcı drama, içerisinde yaratıcı unsurlar taşımamasından dolayı öğrencilerin çocuk edebiyatına ve sanata duyarlılık kazanmasının yanında, sanatın ve kültürün gelişimine de önemli katkılar sunabilecek bir yöntem olarak öğrenme süreci açısından önemli bir işlev görebilecektir.

Çocuk edebiyatı metinleriyle kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri, öğrencilere hem bir yazarın çalışmasının zevkini verecek hem de çocuk edebiyatı metinlerinin içselleşmesini sağlayacaktır. Ayrıntılı okuma yoluyla yazarın vermek istediğini anlamak ve anlaşılmanın biçimlendirilerek yapılandırılması ve canlandırılması, öğrenciler için önemli bir öğrenme sürecidir (Neelands, 1998).

Yaratıcı drama, çocukların hayallerini oluşturmaları ve öykü bahçelerinde gezmelerine yardımcı olmaktadır. Çocuklar oyunun ve öykünün olanakları ile sanatın biçimlerini, yaratıcılıklarını kullanarak yeni bir anlamla yansıtırlar. Yaratıcı drama, içeriğinin zenginleşmesi ve derinlere ulaşmasına olanak sağlamaktadır. Öğrencilerin öyküyü anlaması ve yorumlaması yaratıcı drama ile daha da zenginleşmektedir. Yaratıcı drama, öğrencilerin deneyimlerinin niteliğini zenginleştirir ve sanatsal farkındalığı açığa çıkararak öğrencilerin yaşamlarında ne istediklerinin farkında olmalarına olanak sağlamaktadır (Mc Caslin, 1990).

Bu açıdan bakıldığında, çocuk edebiyatı metinleri hazırlanırken çocuğun gelişim özelliklerinin, çocuğa görelilik ilkesinin ve çocuk gerçekliğinin dikkate alınması gerekmektedir. Ayrıca, çocuk edebiyatı metinlerinin çocuklarla buluşabilmesi için okuyan bir toplum yaratmada öğretmen ve okullara önemli görevler düşmektedir. Çocukların metinleri içselleştirmesi sürecinde okullarda göz önüne alınması gereken önemli bir etken de çocuk edebiyatı metinlerinin öğrenci katılımına olanak sağlayan yaratıcı drama gibi bir öğretim yöntemiyle çocuğun evrenine taşımaktır.

Türkçe öğretiminin vazgeçilmez araçlarından biri de çocuk edebiyatı metinleridir. Çocuk edebiyatının en temel işlevlerinden biri çocuklara okuma sevgisi ve alışkanlığı kazandırmaktır. Çocuk, dilinin özelliklerini, inceliklerini bu ürünlerde görmekte ve bu ürünler aracılığıyla dilini doğru kullanmayı öğrenmektedir. Bu açıdan bakıldığında, çocuk edebiyatı metinlerinin öğrenci katılımına olanak sağlayan yaratıcı drama gibi yöntem ve tekniklerle verilmesi etkili bir öğrenme süreci açısından büyük bir öneme sahiptir.

Problem Cümlesi

Bu araştırma, Samed Behrengi kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin tutumlarına ve yazma becerisine etkisi varmıdır? Soruna cevap aramaktadır.

Amaç

Türkçe öğretim programında yer alan kendini yazılı olarak ifade etme kazanımlarının Samed Behrengi kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerisi ve tutumlarına etkisini ortaya koymak bu araştırmanın genel amacını oluşturmaktadır. Bu amaçlara ulaşmak için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Samet Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinliklerle uygulanan kontrol grubunun uygulama öncesi (ön test) yazma becerisi puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

2. Samet Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubunun uygulama öncesi (ön test) ve uygulama sonrası (son test) yazma becerisi puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

3. Öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinliklerle uygulanan kontrol grubunun uygulama öncesi (ön test) ve uygulama sonrası (son test) yazma becerisi puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

4. Samet Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinliklerle uygulanan kontrol grubunun uygulama sonrası (son test) yazma becerisi puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

5. Samet Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinliklerle uygulanan kontrol grubunun uygulama öncesi (ön test) yazı yazmaya yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

6. Samet Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubunun uygulama öncesi (ön test) ve uygulama sonrası (son test) yazı yazmaya yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

7. Öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinliklerle uygulanan kontrol grubunun uygulama öncesi (ön test) ve uygulama sonrası (son test) yazı yazmaya yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

8. Samet Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinliklerle uygulanan kontrol grubunun uygulama sonrası (son test) yazı yazmaya yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden ön test – son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Bu araştırma deseninde her iki grupta da deney öncesi ve sonrası ölçümler yapılır (Karasar, 2009). Bununla birlikte, farklı deneklerden oluşan deney ve kontrol gruplarının ölçümlerinin karşılaştırılması nedeniyle bu desen, ilişkisizdir. Bundan dolayı, ön test – son test kontrol gruplu desen bir karışık desendir.

Araştırmada kullanılan modelin simgesel görünümü Tablo (1) de gösterilmektedir.

Tablo 1: Araştırmanın Ön Test – Son Test Kontrol Gruplu Deseni

Grup	Ön Test	Deneyisel İşlemler	Son Test
Deney Grubu	1. Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği 2. Yazı Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği	Türkçe Dersi Öğretim Programı (Yaratıcı Drama Yöntemi ve Samed Behrengi Kitaplarına dayalı etkinlikler)	1. Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği 2. Yazı Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği
Kontrol Grubu	1. Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği 2. Yazı Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği	Türkçe Dersi Öğretim Programı (Öğretmen Kılavuz, Öğrenci Ders ve Çalışma Kitaplarına dayalı etkinlikler)	1. Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği 2. Yazı Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2013–2014 eğitim-öğretim yılının güz döneminde, 14 haftalık dönem boyunca 2013- 2014 Öğretim Yılı Güz Dönemi'nde Mersin ili Tarsus ilçesi Saim Özcürümez İlkokulu 3. Sınıfında öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Bu okuldaki sınıflardan 3-A sınıfı deney grubu, 3-B sınıfı ise kontrol grubu olarak seçkisiz yolla atanmıştır. Çalışma deney grubunda 23, kontrol grubunda 21 öğrenci olmak üzere toplam 44 öğrenci ile yürütülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmanın nicel verileri "Konuma Becerisi Puanlama Anahtarı" ile elde edilmiştir.

Bu araştırmanın nicel verileri, "Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği" ve "Yazı Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği" ile elde edilmiştir.

Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği, öğrencilerin yazma becerilerini ölçmek amacıyla Sever (2004) tarafından geliştirilen ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yine Sever (2004) tarafından yapılmış ve ölçeğin psikometrik özelliklerinin uygun olduğu görülmüştür.

Yazı Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği, 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla Kırmızı (2009) tarafından geliştirilmiş beşli dereceli likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik analizleri yine Kırmızı (2009) tarafından yapılmış ve ölçeğin psikometrik özelliklerinin uygun olduğu görülmüştür.

İşlem Basamakları

Öğretme-öğrenme etkinliklerinin, öğretim materyallerinin ve ölçme araçlarının hazırlanması, grupların oluşturulması, sınıfın düzenlenmesi gibi çalışmalara yer verilmiştir.

İlköğretim 3.sınıf öğrencilerine yönelik Samet Behrengi'nin Kitaplarının değerlendirilmesinde kullanılan ölçütler belirlenmiştir. Bu ölçütler doğrultusunda deney grubunda uygulanacak çalışmalar için yararlanılacak kitapların belirlenmesinde alan uzmanlarının görüşlerinden yararlanılarak Samet Behrengi'nin 7 kitabı (Bir Şeftali Bin Şeftali, Küçük Kara Balık, Sevgi Masalı, Küçük Kar Tanesi, Pancarcı Çocuk, Püsküllü Deve, Sevgi Masalı) belirlenmiştir.

Araştırmanın uygulamaları iki aşamada yürütülmüştür. İlk aşamada uygulama öncesi hazırlıklar; ikinci aşamada ise uygulama çalışmaları yapılmıştır. Araştırmacı tarafından amacına uygun olarak ve deney grubunda uygulanacak olan çocuk edebiyatı metinlerinden yola çıkılarak hazırlanan ders planları bu konuda deneyimli Türkçe öğretmenleri, program geliştirme uzmanları, sınıf öğretmenleri ve yaratıcı drama uzmanlarının görüşlerine sunulmuş eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenlemeler yapılmış ve etkinliklere son biçimi verilmiştir.

Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmeye dönük çocuk edebiyatı metinleriyle kurgulanan 14 ayrı yaratıcı drama etkinlik planları hazırlanmıştır. Ders planlarında uzmanlar tarafından seçilen bir kitap kullanılmıştır. Kontrol grubunda ise Türkçe ders kitabında yer alan etkinlikler ve metinlerden yola çıkılarak sınıf öğretmeni tarafından aynı öğretim sürecinde uygulanmıştır.

Hazırlık-ön test uygulaması: İlköğretim öğrencilerine yaratıcı drama ve program hakkında bilgi verilmiş, ayrıca öğrencilerden beklenenler açıklanmış ve "Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği" ve "Yazı Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği" uygulanmıştır. Bu ölçme araçları deney ve kontrol grubundaki öğrencilere, uygulama öncesinde ve sonunda (ön ve sontest) olmak üzere iki kez uygulanmıştır. Kontrol grubunda ise kazanımlardan yola çıkılarak programda belirtilen yöntem ve teknikler (düz anlatım, soru-cevap) kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği, deney ve kontrol grubunda yapılan çalışmalarda hem ön test hem de son test olarak kullanılmıştır. Deney ve kontrol grubunda yapılan çalışmalar 100 (yüz) tam puan üzerinden, birbirinden bağımsız üç ayrı uzman (Türkçe Öğretmenleri) tarafından puanlanmıştır. Üç ayrı uzmanın puanlamasından elde edilen puanlar arasındaki tutarlılığın belirlenmesinde pearson korelasyon katsayısı kullanılmıştır. Birbirinden bağımsız üç ayrı uzmanın verdiği puanların ortalaması

öğrencilerin yazma becerilerinin ölçümü olarak kabul edilmiştir.

Yazı Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği, deney ve kontrol grubunda yapılan çalışmalarda hem ön test hem de son test olarak kullanılmıştır.

Deney grubundaki öğrencilerin yazma becerisi ve yazı yazmaya yönelik tutum puanlarının ön test ve son test puanları ve kontrol grubundaki öğrencilerin yazma becerisi ve yazı yazmaya yönelik tutum puanlarının ön test ve son test puanları arasındaki farkın manidarlığı ilişkili ölçümler için t testi ile, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puanları arasındaki farkın manidarlığı ise ilişkisiz ölçümler için t testi ile test edilmiştir.

Tablo 2: Deney Grubu Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği Puanlayıcıları Arasındaki Korelasyon Katsayıları

Puanlayıcı	Ön Test			Son Test		
	1	2	3	1	2	3
1	1,00	0,58*	0,53*	1,00	0,88*	0,82*
2		1,00	0,52*		1,00	0,81*
3			1,00			1,00

* p<0,01

Tablo 2'de görüldüğü gibi deney grubunu puanlayan her üç puanlayıcının da Kompozisyon Değerlendirme Ölçeğine verdikleri puanlar arasında, hem ön test hem de son test uygulamalarında, anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ki, bu da puanlayıcılar arasında tutarlığın bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Tablo 3: Kontrol Grubu Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği Puanlayıcıları Arasındaki Korelasyon Katsayıları

Puanlayıcı	Ön Test			Son Test		
	1	2	3	1	2	3
1	1,00	0,57*	0,48*	1,00	0,81*	0,75*
2		1,00	0,20		1,00	0,80*
3			1,00			1,00

* p<0,01

Tablo 3' da görüldüğü gibi kontrol grubunu puanlayan her üç puanlayıcının da Kompozisyon Değerlendirme Ölçeğine verdikleri puanlar arasında, hem ön test hem de son test uygulamalarında, anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ki, bu da puanlayıcılar arasında tutarlığın bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Bulgular ve Yorum

Türkçe öğretiminde Samed Behrengi kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerisi ve tutumlarına etkisini ortaya koymak amacı ile oluşturulan alt amaçlara ilişkin sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Deney ve Kontrol grubu öğrencilerinin kompozisyon yazma becerilerine yönelik ön test puanlarının bağımsız gruplar arası t testi ile karşılaştırılması sonucunda elde edilen bulgular tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4: Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Kompozisyon Yazma Becerileri Öntest Ortalama Puanların t - Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	SS	sd	t	P
Deney	23	44,17	12,07	42	3,551	0,01
Kontrol	21	54,50	5,89			

* p<0,01

Tablo 4'de deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin kompozisyon yazma becerileri ön test puanları ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olduğu, bu farkında kontrol grubu lehine olduğu görülmektedir. Bu bulgular, çalışma öncesinde kontrol grubunda yer alan öğrencilerin kompozisyon yazma becerilerinin anlamlı bir şekilde deney grubundan daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Deney grubu öğrencilerinin kompozisyon yazma becerilerine yönelik ön ve son test puanlarının bağımlı gruplar arası t testi ile karşılaştırılması sonucunda elde edilen bulgular tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5: Deney Grubundaki Öğrencilerin Kompozisyon Yazma Becerileri Öntest ve Sontest Ortalama Puanların t - Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	SS	sd	t	P
Öntest	23	44,17	12,07	22	-16,86	,00*
Sontest	23	81,24	9,26			

* p<0,01

Tablo 5'de, öğretim programında yer alan kendini ifade etme becerisi kazanımlarının, Samed Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri ile uygulandığı deney grubunda, öğrencilerin yazma becerilerinde anlamlı bir artış olduğu görülmektedir [t(22)= -16,86, p<0,01]. Öğrencilerin uygulama öncesi yazma becerisi puan ortalamaları $\bar{X} = 44,17$ iken, Samed Behrengi' nin kitapları ile kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri uygulamaları sonunda $\bar{X} = 81,24$ 'e yükselmiştir. Bu bulgu, Samed Behrengi' nin kitapları ile kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerilerini arttırmada önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Kontrol grubu öğrencilerinin kompozisyon yazma becerilerine yönelik ön ve son test puanlarının bağımlı gruplar arası t testi ile karşılaştırılması sonucunda elde edilen bulgular tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Kompozisyon Yazma Becerileri Öntest ve Sontest Ortalama Puanların t - Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	SS	sd	t	P
Öntest	21	54,50	5,89	20	-7,47	,00*
Sontest	21	67,14	7,96			

* p<0,01

Tablo 6'de ki bulgularda, öğretim programında yer alan kendini ifade etme becerisi kazanımlarının, öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinliklerle

uygulandığı kontrol grubunda da, öğrencilerin yazma becerilerinde anlamlı bir artış olduğu görülmektedir [$t(20) = -7,47, p < 0,01$]. Öğrencilerin uygulama öncesi yazma becerisi puan ortalamaları $\bar{X} = 54,50$ iken, öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinliklerle yapılan uygulamalar sonunda $\bar{X} = 67,14$ e yükselmiştir. Bu bulgu da, öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinliklerle gerçekleştirilen uygulamaların, öğrencilerin yazma becerilerini arttırmada önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Deney ve Kontrol grubu öğrencilerinin kompozisyon yazma becerilerine yönelik ön ve son test puanlarının bağımlı gruplar arası t testi ile karşılaştırılması sonucunda elde edilen bulgular tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7: Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Kompozisyon Yazma Becerileri Sontest Ortalama Puanların t - Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	SS	sd	t	P
Deney	23	81,24	9,26	42	5,39	,00*
Kontrol	21	67,14	7,96			

* $p < 0,01$

Tablo 5 ve 6'da ki bulgular göstermektedir ki, öğretim programında yer alan kendini ifade etme becerisi kazanımlarının gerçekleştirilmesine yönelik hem Samed Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri hem de öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinlikler öğrencilerin yazma becerilerini arttırmada önemli bir etkiye sahiptir. Eğitimin bir istendik davranış değiştirme süreci ve bu süreçinde kasıtlı yani bir program çerçevesinde olduğu göz önüne alındığında, kontrol grubundaki öğrencilerin yazma becerisi puanlarındaki artışın da beklenen bir durum olduğu söylenebilir. Ancak, tablo 7'da ki bulgular da göstermektedir ki, öğrencilerin yazma becerileri, bu becerilerin kazandırılması sürecinde kullanılan yöntemlere göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t(42) = 5,39, p < 0,01$]. Öğretim programında yer alan kendini ifade etme becerisi kazanımlarının gerçekleştirilmesi süreci, Samed Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri ile gerçekleştirildiği zamanki öğrencilerin yazma becerileri ($\bar{X} = 81,24$), öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinliklerle gerçekleştirilmesi durumuna göre ($\bar{X} = 67,14$) daha yükselmektedir. Yani, Samed Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri öğrencilerin yazma becerilerini arttırmada daha önemli bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Deney ve Kontrol grubu öğrencilerinin yazı yazmaya yönelik tutumlarının ön test puanlarının

bağımsız gruplar arası t testi ile karşılaştırılması sonucunda elde edilen bulgular tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8: Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Yazı Yazmaya Yönelik Tutumlarının Öntest Ortalama Puanların t - Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	SS	sd	t	P
Deney	23	124,35	24,73	42	-0,485	0,631
Kontrol	21	125,50	22,67			

* $p < 0,01$

Tablo 8'de bulgular deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin yazı yazmaya yönelik tutum ön test puanları ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olmadığını göstermektedir.

Deney grubu öğrencilerinin yazı yazmaya yönelik tutumlarının ön ve son test puanlarının bağımlı gruplar arası t testi ile karşılaştırılması sonucunda elde edilen bulgular tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9: Deney Grubundaki Öğrencilerin Yazı Yazmaya Yönelik Tutumlarının Ön test ve Son test Ortalama Puanların t - Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	SS	sd	t	P
Öntest	14	124,35	24,73	13	-5,06	,00*
Sontest	14	148,70	20,91			

* $p < 0,01$

Tablo 9'da, öğretim programında yer alan kendini ifade etme becerisi kazanımlarının, Samed Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri ile uygulandığı deney grubunda, öğrencilerin yazı yazmaya yönelik tutum puanlarında anlamlı bir artış olduğu görülmektedir [$t(13) = -5,06, p < 0,01$]. Öğrencilerin uygulama öncesi yazı yazmaya yönelik tutum puanları ortalamaları $\bar{X} = 124,35$ iken, Samed Behrengi'nin kitapları ile kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri uygulamaları sonunda $\bar{X} = 148,70$ e yükselmiştir. Bu bulgu, Samed Behrengi'nin kitapları ile kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazı yazmaya yönelik tutumlarını arttırmada önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Kontrol grubu öğrencilerinin yazı yazmaya yönelik tutumlarının ön ve son test puanlarının bağımlı gruplar arası t testi ile karşılaştırılması sonucunda elde edilen bulgular tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10: Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Yazı Yazmaya Yönelik Tutumlarının Öntest ve Sontest Ortalama Puanların t - Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	SS	sd	t	P
Öntest	15	125,50	22,67	14	3,93	,00*
Sontest	15	135,78	27,62			

* $p < 0,01$

Tablo 10'da ki bulgularda da, öğretim programında yer alan kendini ifade etme becerisi kazanımlarının, öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinliklerle

uygulandığı kontrol grubunda da, öğrencilerin yazı yazmaya yönelik tutum puanlarında anlamlı bir artış olduğu görülmektedir [$t(14)= 3,93, p<0,01$]. Öğrencilerin uygulama öncesi yazı yazmaya yönelik tutum puanları ortalamaları $\bar{X} = 125,50$ iken, öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinliklerle yapılan uygulamalar sonunda $\bar{X} = 135,78$ 'e yükselmiştir. Bu bulgu da, öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinliklerle gerçekleştirilen uygulamaların, öğrencilerin yazı yazmaya yönelik tutumlarını arttırmada önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Deney ve Kontrol grubu öğrencilerinin yazı yazmaya yönelik tutumlarının son test puanlarının bağımsız gruplar arası t testi ile karşılaştırılması sonucunda elde edilen bulgular tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11: Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Yazı Yazmaya Yönelik Tutumlarının Sontest Ortalama Puanların t - Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	SS	sd	t	P
Deney	23	148,70	20,91	34	2,75	,00*
Kontrol	21	135,78	27,62			

* $p<0,01$

Tablo 9 ve 10'da ki bulgular göstermektedir ki, öğretim programında yer alan kendini ifade etme becerisi kazanımlarının gerçekleştirilmesine yönelik hem Samed Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri hem de öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinlikler öğrencilerin yazı yazmaya yönelik tutumlarını arttırmada önemli bir etkiye sahiptir. Hangi yöntemin öğrencilerin yazı yazmaya yönelik tutumlarını daha geliştirici bir etkiye sahip olup olmadığını ortaya koyabilmek için tablo 11' de ki bulgulara bakıldığında ise, öğretim programında yer alan kendini ifade etme becerisi kazanımlarının gerçekleştirilmesi süreci, Samed Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri ile gerçekleştirildiği zamanki öğrencilerin yazmaya yönelik tutumları ($\bar{X} = 148,70$), öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinliklerle gerçekleştirilmesi durumun göre ($\bar{X} = 135,78$) daha yükselmektedir. Yani, deney grubunda uygulanan yöntem, öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarının yükselmesinde daha anlamlı bir etkiye sahiptir [$t(34)= 2,75 p<0,01$].

Araştırmanın daha önceki bulguları ile birlikte değerlendirildiğinde, hem deney hem kontrol grubunda uygulanan yöntemin öğrencilerin yazma becerileri üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu, bunlar arasından da deney grubunda uygulanan yöntemin kontrol grubunda uygulanan yöntemle göre öğrencilerin yazma becerilerini anlamlı olarak daha çok etkilediği söylenebilmektedir. Bunun yanında, hem deney hem

kontrol grubunda uygulanan yöntemin öğrencilerin yazmaya yönelik tutum puanları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu, bunun yanında uygulanan yöntemle göre öğrencilerin yazmaya yönelik tutum puanları arasında da anlamlı bir farklılık olduğu, bu farkında deney grubu lehine olduğu söylenebilir. Kırmızı (2009), benzer bir çalışmada hem deney hem kontrol grubunda yer alan öğrencilerin ön test ve son test tutum puanları ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulmuş, yine aynı çalışmada, araştırmacı deney ve kontrol grubunun son test puanları ortalamaları arasında da deney grubu lehine anlamlı bir fark gözlemlemiştir ki, buda bu çalışmanın bulgularını desteklemektedir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda, aşağıdaki sonuçlar ortaya konulmuş ve bu sonuçlara dayalı olarak öneriler geliştirilmiştir.

Deney ve kontrol grubunun Kompozisyon Değerlendirme Ölçeğinden elde ettikleri erişim puanlarının (ön ve son test puanları arasındaki fark) ortalamaları karşılaştırılmıştır. Çalışma sonunda, deney grubu 81,24 kontrol grubu ise 67,14 erişim ortalamasına ulaşmıştır. Bu iki erişim ortalaması arasında ,01 düzeyinde anlamlı bir farkın olduğu, bu farkında deney grubu lehine yüksek olduğu gözlenmiştir.

Elde edilen sonuca göre her iki grupta yapılan çalışmaların öğrencilerin yazma becerilerini arttırdığı, hangisinin daha etkili olduğuna bakıldığında ise, deney grubunda yapılan Samed Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin, kontrol grubunda uygulanan öğretmen kılavuz kitabı, öğrenci ders kitabı ve çalışma kitabına dayalı etkinliklere göre öğrencilerin yazma becerisini anlamlı düzeyde daha etkili arttırdığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca, çalışma öncesinde, kontrol grubundaki öğrencilerin yazma becerileri anlamlı bir şekilde daha yüksekken, çalışma sonrasında deney grubundaki öğrencilerin yazma becerisi puanlarının anlamlı bir şekilde daha yüksek çıkması Samed Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerilerini arttırmada güçlü ve önemli bir etkiye sahip olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Deney grubunun kompozisyon becerisindeki erişim ortalamasının, kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde farklı çıkması, hem Samed Behrenginin metinleri hem de yaratıcı drama yönteminden Türkçe dersinde etkin olarak yararlanılmasıyla açıklanabilir. Bu sonuç, Karateke (2006), Aslan (2006), Kaya Güler (2008)'in araştırma bulgularıyla paralellik göstermektedir. Aykaç (2011)'in Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatı metinleriyle kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubu öğrencilerinin yazma becerisi

puan ortalamaları ile öğretmen kılavuz kitabı, öğrenci ders kitabı ve çalışma kitabına dayalı etkinliklere göre öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin yazma becerisi puan ortalamaları arasında deney grubu öğrencilerinin lehine anlamlı farklılık olduğu bulgusu ile benzerlik göstermektedir.

Erdoğan (2012)'in sınıf öğretmeni adayları ile yaptığı çalışmada da benzer sonuçlar elde etmiştir. Yaratıcı drama sürecinde yapılan yaratıcı yazma çalışmalarının çalışmaya katılan öğretmen adaylarına Türkçe dersleri ve bu bağlamda yazma öğretimiyle ilgili önemli katkılar sağladığını ve onlara önemli bir bakış açısı sunduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda sınıf öğretmeni adayları ile bu çalışmadaki deney grubu öğrencilerinin yazma becerisine yönelik gelişiminin olumlu yönde paralellik göstermesi son derece anlamlıdır.

Deney ve kontrol grubunun yazı yazmaya yönelik tutum puanları uygulama öncesi (ön test) ve sonrası (son test) yazı yazmaya yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı test edilmiş, öğretim programında yer alan yazma becerisi kazanımlarının gerçekleştirilmesine yönelik hem Samed Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin hem de öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinliklerin öğrencilerin yazı yazmaya yönelik tutumlarını arttırmada önemli bir etkiye sahip olduğu gözlenmiştir.

Araştırmada elde edilen sonuca göre her iki grupta yapılan çalışmaların öğrencilerin yazı yazmaya yönelik tutumlarını geliştirdiği, ancak deney grubunda yapılan Samet Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin, kontrol grubunda uygulanan öğretmen kılavuz kitabı ve çalışma kitabına dayalı etkinliklere göre öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarını anlamlı düzeyde arttırdığı sonucuna varılmıştır. Susar Kırmızı (2009)'nın yaptığı çalışmada bu bulguyu destekler niteliktedir. Öğrencilerin yazmaya yönelik tutumun gelişip gelişmediğini belirlemek için yapılan çözümlemelerde deney ve kontrol grubunun son test puanları ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark gözlemlenmiştir. Deney grubunda yaratıcı yazma sürecine uygun olarak düzenlenen yazmaya ilişkin öğrenme ortamı, yazmaya yönelik tutum geliştirmede kontrol grubuna oranla daha etkili olmuştur. Öğrencilere yazmaya yönelik istekliliğin kazandırılmasında eğlenceli ve hayal gücünü ortaya çıkarıcı özellikler taşıyan yaratıcı yazma süreci daha başarılı sonuçlar vermektedir.

Araştırma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde, Türkçenin değerlerini ve inceliklerini öğretmede en temel araçlarından biri olan yazınsal metinlerin ve öğrencilerin derse etkin olarak

katılmasını sağlayan yaratıcı drama yönteminin, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirdiği söylenebilir. Araştırma sonuçlarına göre aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

1. İlköğretimde çocuk edebiyatı metinleriyle kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri Türkçe öğretiminde yazma Becerisinin geliştirilmesinde temel araçlardan biri olmalıdır.

2. Yazar boyutunda yazma becerisine etkisinin değerlendirilmesi açısından, başka bir çalışmada farklı yazarların metinleriyle kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin yazma becerisine etkisi araştırılabilir.

KAYNAKÇA

- ADALI, Oya (2009). *Anlamak ve Anlatmak*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- ADIGÜZEL, Ömer (2012). *Eğitimde Yaratıcı Drama*. Ankara: Naturel Yayıncılık. 2.Baskı.
- ASLAN, Canan (2006). *Yazınsal Nitelikli Çocuk Kitaplarının Çocuğun Okuduğunu Anlama ve Yazılı Anlatım Becerilerine Etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ASLAN, Canan (2007). *Çocuk Edebiyatı Ürünleriyle Kurgulanmış Türkçe Öğretimi. İlköğretimde Çocuk Edebiyatı* (Edt. Zeliha Güneş). Eskişehir: Açık Öğretim Fakültesi Yayını.
- AŞLIOĞLU, Bayram (2000). *İlköğretim Türkçe Programının Amaçlarının Gerçekleştirilmesinde Çocuk Kitaplarının Yeri. I. Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi ve Tömer Dil Öğretim Merkezi Yayınları.
- AYKAÇ, Murtaza (2011). *Türkçe Öğretiminde Çocuk Edebiyatı Metinleriyle Kurgulanan Yaratıcı Drama Etkinliklerinin Anlatma Becerilerine Etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- ÇEBİ, Ahmet (1996). *Öğretim Amaçlı Yaratıcı Drama Yoluyla İmgesel Dil Becerisinin Geliştirilmesi. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.*
- DEMİREL, Özcan ve Şahnel, Melek (2006). *Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri İçin Türkçe Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık,
- DİLİDÜZGÜN, Selahattin (2008). *Ana Çizgileriyle Çocuk ve Çocuk Edebiyatı. Okulöncesinde Çocuk Edebiyatı* (Edt. Zeliha Güneş). Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayını.
- ERDOĞAN, Tolga (2012). *Sınıf Öğretmeni Adaylarıyla Yaratıcı Drama Sürecinde Yaratıcı Yazma. Çağdaş Drama Derneği Yaratıcı Drama Liderliği/ Eğitimcileri Bitirme Projesi*. Ankara
- ERTAN, Gamze Gizem (2011). *Samed Behrengi'nin Hikayeciliği ve İran Çocuk Edebiyatı'ndaki Yeri. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 5, 26, ss.163-171.*
- GÖÇER, Ali (2010). *Türkçe Öğretiminde Yazma Eğitimi. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi. Cilt 3, Sayı: 12*. Ankara.
- KARATEKE, Ercan (2006). *Yaratıcı Dramanın İlköğretim II. Kademe 6.Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerine Olan Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- KARASAR, Niyazi (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- KARTAL, Erdoğan ve Çağlar Özteke, Hatice (2010). *İlköğretim Öğrencilerinin Okuduklarını Anlama ve Anlatma Düzeylerinin Belirlenmesi. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi. Cilt 3, Sayı: 11, Ankara.*
- KAYA GÜLER, İlknur (2008). *"İlköğretim Dördüncü Sınıf Türkçe Dersinde, Yaratıcı Dramanın Etkililiği"*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 19 Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- KAVCAR, Cahit (1983). *"Düzenli Yazmanın Önemi ve Yolları"* *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Cilt:16, Sayı:2,
- KAVCAR, Cahit (1999). *Edebiyat ve Eğitim*. Ankara: Engin Yayınevi.

- MC CASLİN, Nellie (1990). *Creative Drama in the Classroom*. Longman 5th Ed. Players Press, inc. California.
- NEELANDS, Jonothan (1998). *Beginning Drama 11-14*. David Fulton Publishers, London.
- MEB. (2009). *İlköğretim Türkçe 3 Öğretmen Kılavuz Kitabı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- SAN, İnci (2002). "Yaratıcı Drama -Eğitsel Boyutları" .*Yaratıcı Drama 1985-1995 Yazılar*. (Edt. H. Ömer Adıgüzel) Ankara: Natürel Yayınları.
- SEVER, Sedat (2004). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- SEVER, Sedat, Kaya, Zekeriya ve Aslan, Canan (2011) *Etkinliklerle Türkçe Öğretimi*. Ankara: Tudem Yayınları.
- SEVER, Sedat (2012). *Çocuk ve Edebiyat*. Ankara. Tudem Yayınları.
- SUSAR KIRMIZI, Fatma (2009). *Türkçe Dersinde Yaratıcı Drama Yöntemine Dayalı Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Yazmaya Yönelik Tutuma Etkisi*. *Yaratıcı Drama Dergisi*. Cilt 4, Sayı: 7, Ankara.